

Andrej Babiš předseda vlády České republiky

Praha M. května 2020 Čj. 15602/2020-UVCR-2 Interpelace č. 1142 PS2020/006375

Vážený pane poslanče,

obrátil jste se na mě se svou interpelací ze dne 24. dubna 2020, v níž mě vyzýváte k důslednému odůvodňování vydávaných krizových opatření Vlády České republiky, neboť se podle Vašeho názoru jedná o opatření obecné povahy. V této souvislosti žádáte o doplnění odůvodnění usnesení vlády ze dne 23. dubna 2020, která v návaznosti na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. dubna 2020, č.j. 14 A 41/2020-111, kterým se zrušují konkrétní mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví upravující omezení maloobchodního prodeje a volný pohyb osob, zavádějí totožná krizová opatření. A konečně žádáte o objektivní a důsledné odůvodňování opatření budoucích.

Na Vaši interpelaci si dovoluji stručně zareagovat.

Opatření obecné povahy vymezuje § 171 správního řádu tak, že opatření obecné povahy není právním předpisem ani rozhodnutím. Bližší definice materiální stránky opatření obecné povahy vyplývá z dostupné soudní rozhodovací praxe a odborné literatury. Konkrétně, Nejvyšší správní soud definoval ve svém rozsudku ze dne 9. 8. 2010, č. j. 4 Ao 4/2010-195 opatření obecné povahy jako: "...konkrétně-abstraktní správní akty, stojící svou povahou mezi správním rozhodnutím a právním předpisem, jejichž účelem je řešit jednotlivou, určitou (konkrétní) věc v oblasti veřejné správy, které se však vztahují na neurčitý a přesně ani neurčitelný počet osob" Obdobně se k vymezení opaření obecné povahy staví odborná literatura, podle které se jedná o "...úkon nacházející se (kdesi) na pomezí mezi právními předpisy a správními rozhodnutími: s právními předpisy má (především) společné znaky blíže nevymezené

množiny adresátů (osob, které zavazuje) a možnosti přezkumu soudními orgány (nikoliv však Ústavním soudem, ale krajskými soudy jako soudy správními), se správními akty ho spojuje konkrétnost určité věci, kterou se zabývá, a eventualita přezkumu v rámci veřejné správy; pro oba úkony je typická jednostrannost (jde o vrchnostenský akt)."

Skutečnost, že usnesení o omezení volného pohybu a usnesení o zákazu prodeje, která byla vydána jako tzv. krizová opatření, nejsou opatřeními obecné povahy, vyplývá přímo podle názoru Vlády ČR ze zákona o krizovém řízení. Podle § 9 odst. 3 písm. c) zákona o krizovém řízení "ministerstva a jiné ústřední správní úřady k ochraně kritické infrastruktury náležející do jejich působnosti určí opatřením obecné povahy prvky kritické infrastruktury a prvky evropské kritické infrastruktury ... " Podle § 38 zákona o krizovém řízení pak platí, že na rozhodování a ukládání povinností podle tohoto zákona se v době krizového stavu nevztahuje správní řád, s výjimkou mimo jiné § 9 odst. 3 písm. c). Z uvedeného vyplývá, že zákon o krizovém řízení taxativně uvádí akty, které jsou vydávány ve formě opatření obecné povahy. Pro tyto akty pak platí, že se na jejich vydávání správní řád použije. Usnesení o omezení volného pohybu a usnesení o zákazu prodeje nejsou akty ve smyslu § 9 odst. 3 písm. c) zákona o krizovém řízení, nemají proto povahu opatření obecné povahy a na jejich vydávání se nevztahuje správní řád. Skutečnost, že vydávání krizových opatření v nouzovém stavu je zákonem o krizovém řízení vyňato z působnosti správního řádu, dokládá jejich specifickou obecnou povahu a provázanost s vyhlášením nouzového stavu. Jinak řečeno, vynětím krizových opatření z působnosti správního řádu zákonodárce zamýšlel podřadit je stejnému režimu, v jakém je vyhlašován nouzový stav. Změnami § 38 zákona o krizovém řízení, ke kterým došlo v roce 2010 a 2016 a kterými došlo k zúžení výluky aplikace správního řádu právě v případě ustanovení § 9 odst. 3 písm. c) a také § 6 odst. 5, dal zákonodárce najevo, že rozhodování vlády podle § 5 a 6 tohoto zákona správnímu řádu i nadále podřazovat nechce, a to ani v době, kdy tento zákon obsahuje obecnou úpravu vydávání opatření obecné povahy, která v roce 2000 neexistovala.

Opatření obecné povahy týkající se určování prvků tzv. kritické infrastruktury podle § 9 odst. 3 písm. c) zákona o krizovém řízení není obdobné opatřením vlády podle tohoto zákona, neboť určování prvků tzv. kritické infrastruktury nelze ani vzdáleně přirovnávat

¹ Viz SLÁDEČEK, V. Obecné správní právo. 3. aktualizované a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 168-169)

k opatřením vlády přijímaným na základě § 5 a 6 krizového zákona. Tato úprava odkazující výslovně na institut opatření obecné povahy nicméně může právě naopak sloužit jako argument, že usnesení vlády přijímaná na základě § 5 a 6 tohoto zákona opatřeními obecné povahy nejsou, neboť s tím zákon výslovně nepočítá. Krizový zákon je z roku 2000, tedy z doby, kdy ještě neplatila a koneckonců ani neexistovala obecná právní úprava opatření obecné povahy ani právní úprava jejich soudního přezkumu obsažená dnes ve správním řádu a soudním řádu správním, když správní řád byl přijat až v roce 2004 a právní úprava soudního přezkumu opatření obecné povahy až v roce 2005. Pokud se tedy zákonodárce poté rozhodl dát formu opatření obecné povahy v krizovém zákoně pouze určování prvků tzv. kritické infrastruktury a ničemu jinému, dal tím najevo, že usnesení vlády přijímaná na základě § 5 a 6 tohoto zákona se za opatření obecné povahy pokládat nemají a mají se i nadále považovat za normativní akty sui generis. Ve prospěch takového závěru bylo možné argumentovat i tím, že vláda je podle Ústavy ČR vrcholným orgánem výkonné moci a s tímto jejím postavením není principiálně slučitelné postavení správního orgánu podle správního řádu. Pokud má vláda vystupovat a jednat jako správní orgán podle správního řádu, má to být stanoveno výslovně, tzn., v daném případě by muselo být stanoveno výslovně, že akty vlády podle krizového zákona jsou opatřeními obecné povahy, což ale stanoveno není.

Z výše uvedeného vyplývá, že Vláda ČR byla od počátku přesvědčena o tom, že jí vydaná krizová opatření nemají povahu opatření obecné povahy. Podle názoru Vlády ČR se jednalo a jedná o tzv. normativní právní akty (tj. právní předpisy) sui generis. S existencí takových právních aktů český právní řád ostatně počítá. Závěr Vlády ČR, že napadené akty vydané vládou ČR nejsou opatření obecné povahy, jasně potvrzuje i dostupná odborná literatura.

Otázku povahy krizového opatření nakonec vyřešil svým usnesením ze dne 22. dubna 2020, sp. zn. Pl. ÚS 8/20, Ústavní soud, který konstatoval, že "Napadené usnesení o přijetí krizového opatření má právněnormativní obsah, který je vymezen obecným předmětem i třídou subjektů (viz bod 40). To znamená, že byť není napadený akt nařízením ve smyslu čl. 78 Ústavy, má povahu obecného normativního právního aktu. Na základě uvedeného závěru o obecnosti předmětu i adresátů předmětného usnesení proto Ústavní soud dospěl k závěru, že napadené krizové opatření vlády má materiálně povahu jiného právního předpisu

ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy nebo ustanovení § 64 odst. 2 zákona o Ústavním soudu.".

Od výše uvedeného se odvíjí i má odpověď na Vaši výzvu k odůvodňování krizových opatření.

Protože krizová opatření vydávaná Vládou ČR jsou právními předpisy *sui generis*, neplatí pro ně ustanovení správního řádu o odůvodňování individuálních správních aktů (rozhodnutí) či opatření obecné povahy. Tuto skutečnost potvrzovalo už před vyslovením názoru Ústavního soudu mnou zmiňované ustanovení § 38 krizového zákona, podle něhož se správní řád se na rozhodování a ukládání povinností podle krizového zákona v době krizového stavu nevztahuje.

Shrnuto, coby právní předpisy nejsou krizová opatření odůvodňována, přestože Vláda ČR samozřejmě vychází z aktuálních dostupných poznatků o vývoji epidemiologické situace a onemocnění COVID-19 v České republice. Vaší výzvě tak nelze vyhovět.

/hh

S pozdravem

Vážený pan Mgr. et Mgr. Jakub Michálek poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR PRAHA

Doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické pod pořadovým číslem **128870920-223140-200520093726**, skládající se z **4** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Vstup bez viditelného prvku.

Jméno a příjmení osoby, která konverzi provedla: JANA STRUNECKÁ

Vystavil: **Úřad vlády České republiky** Pracoviště: **Úřad vlády České republiky**

V Praze dne 20.05.2020

